

„SIMFONIA LALELELOR” -în căutare de restauratori-

Mihaela OPREA¹

„O Tempora!”, rostea unul dintre părinții spirituali ai „Simfoniei lalelelor”, gândindu-se la acele vremuri când, în cunoscuta așezare de la confluența Argeșului cu Râul Doamnei, lucrurile erau așezate: „erau definitivate marile platforme industriale; principalele instituții social-culturale și cartiere își etalau stabilitatea, zona centrală devenise, prin originalitatea ei, confortabilă și atrăgătoare, municipalitatea primise pentru unele componente ale vieții cotidiene, mai multe distincții naționale, se înfiripau relații de prietenie cu alte orașe din Europa”.

În acest tablou, bine conturat, se impunea inserarea unei inițiative care să confere un plus de personalitate și originalitate Municipiului Pitești. Așa au gândit atunci edilii, arhitecții, oamenii din cercetare, peisagiștii și floricultorii, într-un spirit colectiv, îndemnați de dorința de a dezvolta la oameni simțul artistic, gustul pentru frumos și respectul pentru orașul în care locuiau.

Din împletirea ideilor de amenajare, zonele verzi începeau să suradă prin verzele coniferelor, prin gama variată de arbori și arbuști decorativi, în special specii de: *Magnolia*, *Prunus*, *Cercis*, *Liriodendron*, *Tillia*, *Spiraea*, *Diervilla*, *Hibiscus*, *Forsitia*, trandafiri, plante perene și flori de sezon. Geniala idee a constituit-o însă, achiziționarea a 3000 bulbi de lalele și 100 de zambile de la un floricultor amator din Arad și de la piața de flori din Oradea, care, plantați în toamna anului 1972, aveau să încânte în primăvară privirile tuturor locuitorilor Piteștiului. Inițiativa de achiziționare de specii floricole bulboase a continuat și în următorii ani, ajungându-se în 1976 la un număr de 58.000 de lalele și câteva mii de narcise, zambile, crocuși și muscari. S-a reușit realizarea unei colecții de lalele, cuprinzând 58 soiuri din toate grupele floricole, astfel încât să se asigure înflorirea eșalonată, începând cu 28 martie, până în jurul datei de 20 mai. Orașul devenise o admirabilă și odihnitoare explanadă, plimbarea în centrul orașului devenind o reală plăcere. Aprecieri din partea localnicilor și a oaspeților nu întârziău să vină. Poate aceasta a fost scânteia care i-a aprins pe cei ce doreau ceva inedit pentru Pitești, iar dorința de a face cunoscută noua imagine a orașului, cel puțin în toată țara, a devenit din ce în ce mai arzătoare, așa că, s-a născut ideea organizării unei expoziții naționale de flori. În caietul de însemnări al unuia dintre întemeietorii expoziției, dr. ing. Ilarie Isac, cercetător la I.C.P.P. Mărăcineni-Pitești, se contura chiar numele acestei expoziții: „Am considerat că *stradania celor ce au „sădit” aceste nestemate și, mai ales, rezultatul trebuie să fie cunoscute măcar la nivel național. Pe caietul de ciorne pe care îl aveam, gândind în ce să constea această manifestare,*

¹ Administrația Domeniilor Publice, Pitești

am însemnat mai întâi „Sărbătoarea florilor”, apoi „Laleaua Piteștiului”, pentru ca, în final, să mă opresc la „Simfonia lalelelor”, deoarece aceasta exprima cel mai fidel starea sufletească pe care o aveai privind armonia florilor și a culorilor”.

Așa au fost rânduite lucrurile și, în perioada 6-9 mai 1978, locuitorii Piteștiului aveau să trăiască o mare revelație, odata cu prima ediție a „Simfoniei lalelelor”, văzând sute de specii și varietăți de flori și arbuști ornamentali, aranjamente florale, minigrădini, covoare florale, alături de accesorii din natură sau construite, înviorate de jocuri de apă și lumini. Nici n-ar fi putut să fie altfel, că doar dispuneam în țară de stațiuni complexe cu activitate în domeniul floriculturii și dendrologiei: Centrul floricol de la Eforie Nord, în care ființa colecția națională de lalele; Stațiunea de cercetări de la Băneasa–București; Stațiunea de cercetări Cluj; Intreprinderea de sere Codlea, un colos în domeniul floricol; Intreprinderea de sere Arad. Iar „Simfonia Lalelelor” era un prilej de a face cunoscute rezultatele muncii cercetătorilor într-o manieră responsabilă, în sensul că, materialul dendro-floricol prezentat era etichetat și pus în valoare în variante originale de către fiecare participant. De asemenea, serviciile din cadrul primăriilor care se ocupau cu administrarea serelor, pepinierelor și spațiilor verzi ale marilor orașe din țară: Brașov, Timișoara, Arad, București, Târgu-Mureș, Ploiești, Cluj-Napoca, Târgoviste trimiteau adevărați maeștri în arta aranjării florilor și în crearea concepțiilor de amenajare a standurilor expoziționale.

Primele ediții au avut un succes teribil, fiecare aducând noutăți din domeniul dendro-floricol, modalități din ce în ce mai spectaculoase de prezentare a florilor, uneori adevărate opere de artă ce furau ochiul privitorului, făcându-l să-i vibreze sufletul de emoție și încântare, devenind prea lung parcă timpul până la proxima ediție.

Organizarea de simpozioane, referate și comunicări științifice: „Florile - o necesitate pentru omul modern”; „Integrarea florilor în viața oamenilor”; „Tendințe moderne în activitatea dendro-floricolă”; „Orientări și perspective de dezvoltare a culturii florilor în spații protejate”, enumerând doar câteva dintre temele abordate, precum și numeroasele activități cultural-artistice: spectacole de estradă, balet, expoziții de pictură pe teme florale, expoziții de artă populară, artă plastică și filatelică, recitaluri ale soliștilor de la Opera Română și ai Conservatorului „Ciprian Porumbescu” oferite în onoarea „Simfoniei lalelelor”, a organizatorilor și participanților ei, vorbesc despre un anume mod de organizare profesionist și o mare deschidere către artă și cultură.

Se părea că, „Simfonia Lalelelor” răsuna ca o muzică de care nu te mai puteai sătura, și totuși, la un moment dat, în sunetul ei au apărut și dezacorduri, distingându-se două perioade în evoluția ei: una până în anul 1989, însumând primele 12 ediții, acele ediții „de vis”, și perioada de după anul 1989, când transformările din societatea românească, provocate de revoluția română, s-au oglindit atât în modul de organizare, cât și vis-à-vis de gradul de percepere al acestei manifestări, atât din partea participanților, cât și a vizitatorilor săi.

Dacă primele 12 ediții s-au desfășurat sub egida Comisiei Centrale de Floricultură, Dendrologie și Arhitectură peisagistă, comisie desființată după revoluție, începând cu ediția a XIII-a, organizarea expoziției a revenit în totalitate Primăriei Municipiului Pitești, ajutată la început și de Institutul de Cercetare și Producție Pomicolă Mărăcineni, instituții care au făcut toate eforturile să-i asigure continuitatea. Tocmai datorită consecvenței, manifestarea nu și-a pierdut popularitatea, iar numele ei n-a pierit din mintea și sufletele oamenilor.

Judecând după modul de prezentare al standurilor, în edițiile de după anul 1989, cu fiecare an, expoziția începea să piardă din acea fascinație și spectaculozitate de la început. Transformările din viața economică afectau foarte mult domeniul horticol, lucru care se răsfrângea în sfera de producție proprie. Serviciile de administrare a serelor și spațiilor verzi din cadrul primăriilor se transformau în societăți comerciale, regii autonome, iar activitatea de cercetare era din ce în ce mai slab finanțată, ajungându-se, la un moment dat, la desființarea celor mai mari institute și stațiuni experimentale. Locul acestora era luat de firme particulare, iar deschiderea granițelor facilita aducerea în țară a unei cantități însemnate de material floricol divers: specii ornamentale pentru parcuri și grădini, semințe, accesorii pentru grădinărit, ghivece și vase decorative și alte noutăți în domeniu. Pentru a se face cunoscute, aceste firme se zbăteau din timp pentru un stand la „Simfonia Lalelelor”, iar setea de admirație a vizitatorilor manifestată la primele ediții se transforma într-o avidă dorință de achiziționare a acestor noi produse, pentru spațiile de locuit, pentru terasele și grădinile proprii. Standurile expoziționale deveneau deja surse de inspirație pentru cei care, sătui de apartamentele de bloc, își construiau case și își conturau grădini în care să-și găsească liniștea și relaxarea. Din acest motiv s-a născut

ideea organizării unui „târg” al florilor, de unde oamenii să-și procure speciile ornamentale dorite și accesoriile necesare noii pasiuni: grădinăritul.

„Simfonia lalelelor” devenea încet-încet, dintr-o manifestare concepută pentru înfrumusețarea vieții spirituale, o necesitate pentru omul modern și noile lui pretenții, iar stilurile de abordare în artă se schimbau de la an la an, devenind dure, prea comerciale, pierzându-se acel rafinament artistic de odinioară. Doar câteva standuri mai împrăștia un mesaj artistic, iar singurele instituții de cercetare prezente, erau: Stațiunea de Cercetări pentru Producție Pomicolă Cluj-Napoca și Institutul pentru Legume și Flori Vidra-București. În schimb, în peisajul expozițional își făceau apariția colecționari particulari, floricultori amatori, designeri, meșteri populari cu creații pe teme florale, artiști plastici, mici producători de accesorii decorative (vaze, vase, ghivece și măști de ghivece), foarte mulți comercianți de flori și obiecte decorative și o nouă concurență în domeniul creativității: elevii din școli și grădinițe cu mici încercări artistice.

Acesta este parcursul celor 18 ediții, după anul 1989, traseu pe care „Simfonia lalelelor” a pierdut în domeniul imagini artistice, dar a câștigat promovare și recunoaștere pentru mesajul pentru care a fost creată, din partea multor personalități din țară și străinătate invitate de către organizatori la ceremoniile de deschidere ale expoziției. Participarea cu standuri expoziționale a

Olandei, Serbiei, Iranului și Irakului, Ambasadei Republicii Populare Chineze la București și, în repetate rânduri, a Parcului Dendariu Chișinău i-a schimbat caracterul, din național în internațional, iar relațiile de colaborare și propunerile pentru schimburi de experiență între cei implicați în organizarea „Simfoniei lalelelor” și alte orașe nu încetau să apară. Astfel, s-a făcut posibilă cunoașterea altor tipuri de expoziții florale, a noi soiuri și hibrizi din sfera dendrofloricolă și a unor noi tehnologii de cultură și înmulțire a plantelor. Schimbul de experiență realizat între specialiștii de la secția spații verzi a Municipiului Pitești și specialiștii olandezi a venit în sprijinul rezolvării multor probleme apărute la cultura lalelelor, pentru a salva cel puțin acest aspect al peisajului piteștean, motto-ul „Simfoniei lalelelor”. Și apoi, nu aveai cum să nu te inspiri din măiestria floricultorilor olandezi, savurând expoziția de specii floricole bulboase organizată în fiecare primăvară în celebrul parc Keukenhof, pentru a oferi și piteștenilor măcar o părticică din această splendoare, prin aranjamentele realizate cu diferite soiuri de lalele în parcurile și grădinile din oraș !

La aniversarea a 30 de ediții, organizatorii consemnau cu amărăciune că de pe lista participanților fideli lipseau și ultimele unități de cercetare care mai rămăseseră în competiție: SCPP-Cluj-Napoca și ICLF-Vidra-București, risipindu-se și ultima brumă de rezultate obținute în sectoarele proprii. Importul de flori pune stăpânire pe întreg ansamblul expozițional de la Centrul Cultural Pitești, dar și pe „târgul de flori” organizat în paralel cu expoziția. Chiar și standurile Administrației Domeniului Public Pitești, care reprezentau orașul gazdă aveau de suferit în urma reducerii suprafețelor de sere destinate culturii florilor tăiate. Vizitând și alte expoziții florale din țară, pentru că „Simfonia lalelelor” a fost punctul de plecare a multor alte expoziții în: Satu-Mare, Baia-Mare, Cluj-Napoca, Turda, București, Piatra-Neamț, Târgu-Neamț, Târgoviște, Focșani, Galați, fiecare cu specificul și tematica ei, dar neatingând vreodată amploarea expoziției piteștene, am constatat aceeași față aranjată cu produse din Olanda, Italia, Germania, Turcia, țări cu rezultate de excepție în cultura florilor. Dar, unde sânt rezultatele muncii noastre, cu care ne mândream la primele ediții ?

„Simfonia Lalelelor” nu poate renunța la mesajul pe care a vrut să-l transmită la început, pentru că nu ar fi corect pentru întemeietorii ei și nu ar mai fi „Simfonia lalelelor”. „Cred că organizarea primei ediții „Simfonia Lalelelor” la Pitești va mobiliza toți factorii cu răspundere în horticultura țării, în dezvoltarea cultului față de flori, de spații verzi, de pomi, în înfrumusețarea vieții spirituale a oamenilor” (extras din cuvântul de deschidere al primei ediții, rostit de primarul de atunci, Valeriu Nicolescu, mare animator al manifestării). Cei care au creat-o nu pot accepta noua imagine a „Simfoniei Lalelelor”, dar nu pot face decât să speră că se vor găsi oameni de suflet care au înțeles mesajul Simfoniei și, asemenea acelor restauratori de picturi celebre și obiecte de valoare, vor reuși să refacă și acest tablou de artă florală pentru că tot de mâini și minți omenești a fost creat.